

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3930/2024
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Марковић, адвокат из ..., против туженог ББ, предузетника Трговинске радње „ЕЛМАХ 019“ Зајечар, чији је пуномоћник Душан Радисављевић, адвокат из ..., ради поништаја споразума о престанку радног односа и решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 613/2023 од 16.03.2023. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 613/2023 од 16.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 613/2023 од 16.03.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Зајечару П1 339/22 од 26.09.2021. године, којом је одбијен тужбени захтев да се пониште као незаконити Споразум о престанку радног односа од 07.10.2020. године и Решење о отказу уговора о раду од 20.10.2020. године или да се утврди да је ништав Споразум о престанку радног односа од 07.10.2020. године и поништи као незаконито Решење о отказу уговора о раду од 20.10.2020. године, као и захтев тужиоца да га тужени врати на рад, а обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати 130.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на радном месту ... по основу Уговора о раду од 01.04.2018. године. Тужилац је од туженог тражио повећање плате 06.10.2020. године, коју није добио, а дана 07.10.2020. године потписали су сагласност која се односи како на престанак радног односа, тако и на остала питања која су од значаја за престанак радног односа (дан прекида рада, исплату неисплаћених зарада и других примања по основу рада, право у погледу неискоришћеног годишњег одмора итд.), односно тог дана су закључили Споразум о престанку радног односа. Пре потписивања споразума послодавац је запосленог обавестио о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености. Након тога, тужилац је тражио да му радни однос престане као технолошком вишку, како би могао да оствари права за случај незапослености, али му није удовољено, зато што је тужени послодавац узео новац због Ковида. Оспорени Споразум и решење о отказу уговора о раду које је на основу њега донето су сачињени тако што је део текста откуцан и одштампан, а део који се односи на датум закључења Споразума и датум престанка радног односа садржи празне линије које су попуњене хемијском оловком од стране књиговође туженог. Такође је утврђено да је Споразум о престанку радног односа од 07.10.2020. године, деклараторно решење о отказу Уговора о раду од 20.10.2020. године и да је рок за подношење тужбе почео да тече 08.10.2020. године, а истекао 07.12.2020. године, а да је тужба поднета 19.12.2020. године, након истека законом прописаног рока од 60 дана.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, применом члана 177. Закона о раду и члана 60., 61. и 103. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 177. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука Уставног суда, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење), прописано је да радни однос може да престане на основу писаног споразума послодавца и запосленог, док је ставом 2. истог члана прописано да је пре потписивања споразума послодавац дужан да запосленог писаним путем обавести о последицама до којих долази у остваривању права за случај незапослености.

Одредбом члана 60. Закона о облигационим односима прописано је да ако је уговорна страна или неко трећи недопуштеном претњом изазвао оправдани страх код друге стране тако да је ова због тога закључила уговор, тада друга страна може тражити да се уговор поништи. Страх се сматра оправданим ако се из околности види да је озбиљном опасношћу угрожен живот, тело или друго значајно добро уговорне стране или трећих лица. Одредбом члана 61. став 1. и 2. истог закона, прописано је да је заблуда битна ако се односи на битна својства предмета, на лице са којим се закључује уговор ако се закључује с обзиром на то лице, као и на околности које се по обичајима у промету или по намери странака сматрају одлучним, а страна која је у заблуди не би иначе закључила уговор такве садржине. Страна која је у заблуди може тражити поништај уговора због битне заблуде, осим ако при закључењу уговора није поступила с пажњом која се у промету захтева.

Одредбом члана 103. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ништав ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или

ако закон у одређеном случају не прописује што друго. Уговор је рушљив када га је закључила страна ограничена пословно способно, кад је при његовом закључењу било мана у погледу воље, као и кад је то овим законом или посебним прописом одређено (члан 11.). Мане воље приликом закључења одређеног уговора (споразума) се огледају у постојању недопуштене претње која је изазвала страх, у постојању битне заблуде или преваре.

У конкретној ситуацији, правилно су нижестепени судови закључили да је тужилац слободно изразио своју вољу за раскид уговора о раду са туженим на основу закљученог споразума, у смислу одредбе члана 177. Закона о раду. Наиме, тужилац је након одржаног разговора са послодавцем дана 06.10.2020. године, у којем није удовољен његов захтев за повећање плате, одлучио да споразумно раскине радни однос и ту своју одлуку манифестовао је потписивањем како споразума о престанку радног односа, тако и обавештења о престанку радног односа. Ради се о слободно израженој вољи приликом закључења споразума, те су нижестепени судови правилно нашли да предочавање тужиоцу од стране послодавца да његов захтев неће бити удовољен, а након тога, захтев да му радни однос престане као технолошком вишку, како би могао да оствари право за случај незапослености, исту не доводи у сумњу. Такође, тужилац није пружио доказе који би указивали да постоје битне заблуде на његовој страни, нити доказе да су закључени споразум о престанку радног односа, обавештење и донето решење којим је констатован престанак радног односа, противни принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима.

Такође, правилан је став нижестепених судова да ни наводи тужиоца да пре потписивања споразума и обавештења – садржину тих аката није прочитао, као и да се тужилац не сећа када их је потписао, не чине основ за поништај или утврђење ништавости истих, нити утичу на његову правноснажност, с обзиром да евентуално тако поступање тужиоца представља његов пропуст и у том случају сам сноси одговорност и последице потписивања акта који претходно није прочитао и за које се не сећа када је прочитао и за раскид радног односа.

Одредбом члана 195. Закона о раду, прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора је 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права (став 2.).

Рок за подношење тужбе у овој правној ствари је по својој правној природи преклузиван и прописан одредбама материјалног права, чијим се пропуштањем губи право на судску заштиту. Предмет тужбе у овој правној ствари је поништај споразума о престанку радног односа, који носи датум 07.10.2020. године и решење о отказу уговора о раду од 20.10.2020. године, рок за подношење тужбе почео је да тече 08.10.2020. године, истекао је 07.12.2020. године, а тужба је поднета 19.12.2020. године, те тужиоцу не припада право на судску заштиту, с обзиром да је тужбу поднео након истека законом прописаног рока од 60 дана, због чега је тужбени захтев одбијен.

Правилна је одлука нижестепених судова којом је одбијен тужбени захтев тужиоца за поништај и утврђење ништавости споразума о раскиду радног односа и решења о отказу уговора о раду, као последици истека преклузивног рока.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде, Врховни суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Весна Субић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**